

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Consy||deratio Io||hannis Cochläei, de futuro || Concordiæ
in Religione || Tractatu, Vuorma||tiæ habendo**

Cochlaeus, Johannes

Ingolstadij, 1545

VD16 C 4286

De Doctrina.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29570

De doctrina Fidei.

quod uere suū esse dicere possunt, id totū reijcimus. Et sicut S. Hieronymus Ruffino dixit, Noli me docere qđ CCC annis nesciuit Ecclesia, ita nos iustissime illis dicere possu- mus. Nolite nos nunc sub finem atq; adeo in fine sæculi do- cere tandem quod M. D. annis tota nesciuit Ecclesia, quia neq; uita neq; eruditio uestra talis est, ut noua spiritus san- cti oracula aut inuenta credibiliter promittere possitis. Et hæc de præfatione latina dicta sint.

DE DOCTRINA.

Augustæ ante annos XIII. In septenorum Collos- quio delecti ex protestantibus multa nobis concesserunt, De quibus paulo post pœnitentia ducti, & in magis reprobū sensum traditi, nunc erubescunt, & dicunt.

Augustæ rem eo adduxerūt, ut simul articulos cō- deremus ambiguos, flexiloquos, Res erat similis Syrmie- nsis illius exēpli, Nunc igitur cum ipsis (inquiunt) arti- culos nequaquā cōdemus, ne ueritas antea illustrata, nunc nouis ambagibus obruatur, si ueritatem quærunt, ut ia- culant, assentiantur recte explicatis dogmatibus, si tan- tum illud agunt, ut cauillationibus nouis decerpant ali- quid de autoritate doctrinæ nostræ, fugiamus eos ut Sycophantas dignos odio,

Hæc illi latine. Quod si uiri graues tam esse quam uide- ri uellent, memores forent uulgati huius uersiculi. Et se- mel emissum uolat irreuocabile uerbum. Atq; illius prouer- bij Salomonis. Illaqueatus es uerbis oris tui, & captus pro- prijs sermonibus, Et illius qđ in lege domini scriptū habe- tur. Quod semel egressum est de labijs tuis, obseruabis. Itē

Negant & retractant propria uerba. Prouerb. 6. Deut. 27.

Ad R. Card. Mantuanum.

Matth 5.
2. Cor. 1.

Præfatio
Melanch.

Cōiicia in
Ecclesiam.

illius quod in Euangelio legitur, Sit sermo uester Est Est, Non Non. Et quod Paulus dicit ad Corinthios, Sermo noster qui fuit apud uos, nō est in illo Est & Nō, sed Est in illo Est. At miseri homines isti per spiritum superbię & per hæreticę obstinationem usq; adeo impudorati, effrontes, & infruniti facti sunt, ut non solum priuatim, sed etiam in publicis tractatibus, non pudeat eos retractare prius cōcessa, Nam & Hagenoiaę coram Regia Maiestate retractarūt ea quę Augustę concesserant, & Ratisponę coram Cæsarea Maiestate ausi fuerunt impudenter loquacissimis quibusdam & uere flexiloquis annotationibus retractare & cassare nonnulla, quę in colloquio concesserant, Qualis quęso est longa Melanchthonis præfatio, quam suis annotationibus post habitum colloquium adiunxit: Reprehendit ibi Eccium, quod eam ob causam dixerat se Synodorum auctoritatem propugnare, ut articuli sequētes, de quibus sunt controuersiaę, sine certamine obtineri possent. Laudat uero Lutherum suum, quod is unus errores (ut ait) Pontificum & scholarum attingere ausus sit, laudat & suas Ecclesias, quod illum sequantur, ac non potius tot sæculorum Pontificum & scholarum consensum. Valde autem reprobatur librum, quem Cæsarea Maieestas Collocutoribus proposuerat, in eo, quod ait, Ecclesiã esse cœtum, in quo unus sit Monarcha Rom. Antistes, dans potestatem cæteris docendi et administrandi sacramenta cæteris per gradus, & condens leges ad excitandam pietatem & fulciendam fidem. Hęc est (inquit Philippus) Hierarchia quam pingit, & fastigiũ Ecclesię quam extruit, & ut Virgilij uerbis utar, Hic labor ille domus & inextricabilis error. In hanc Dædaleam (ait) domum introducere nos, quid erat aliud, quam postulare confirmationem errorum Pontificiorum, & condemnationem

nem

De doctrina Fidei.

nem nostrarum Ecclesiarum? Habeant (inquit) sibi suam
Dedaleam domum regna, iniustas leges, supersticiosos cul-
tus, Idolomanias, aucupia pecuniae, luxum. Quid attinet a
nobis petere earum rerum ad probationem? Hec ibi Philip-
pus, Qui & Principum ac statuum partis suae Responsum
ad Cesaream Maiestatem contexit, ut phrasia ipsa prodit.
In quo sane omnia quae uoluit, illorum consensu & appro-
batione scribere potuit, Ait igitur inter alia multa sic, His
tantis causis mouemur, ne de articulis reprehensis muta-
mus iudicium, quod extat in articulis, quos collocutores de-
lecti ex nostris exhibuerunt. Et post pauca. Ac ne cui du-
bium sit, quod doctrinae genus in uniuersum in Ecclesijs no-
stris tradatur, iterum testamur, nos amplecti Confessionem
Augustae exhibitam Caes. Maieft. V. & Apologiam quae ad-
dita est. Nec dubitamus hanc doctrinam uere esse consensum
Catholicae Ecclesiae Christi, qui traditus est in Prophetiis
& Apostolicis scriptis, Haec ibi. Qualia & in hisce duobus
scriptis, de quibus hic ago, plane habentur. Ex quibus sane
cuique perspicuum est, frustra attentari omnes cum ipsis
de concordia tractatus, quia confessionem suam erroneam
pro Euangelio habent, eique non minus pertinaciter adhae-
rent, quam Turcae & Sarraceni suo Alchorano Cum igitur
tur Principes & status illi Concionatoribus suis omnia cre-
dant. Illi uero sciant, non in unitate & concordia, sed in schif-
mate & discordia, priuata sua commoda, opes, honores &
authoritatem consistere, ac sectam totam inhiare ad reliqua
Ecclesiarum bona, sub pretextu stipendiorum ad scholas et
ad Parochias, parum profecto spei habeo ad componendam
per ullum Colloquium aut disputationem tractatum, pacem cum
ipsis, ueraque concordiam. Nam & haec post Responsum Ces.
Maieft. de libro & colloquio datum, uerba inter alia multa

Sententia
Protestan-
tium de sua
doctrina.

Parua de
concordia
spes.

Ad Card. Mantuanum

Prætextus subnectuntur, Cumque uideamus (inquiunt) esurire pios pa-
stipendio stores, multis locis totas Ecclesias orbatas esse gubernatoris
rum ad sac- bus, quia desunt stipendia, deserunt scholas, quia nec docentis
crilegia. bus, nec scholasticis pauperibus prospicitur, non possumus
non deplorare Ecclesie calamitatem, & optamus, id quod
iustissimum est, ut aliquid de tantis opibus decidatur ad ue-
ros usus Ecclesie, id est, ad ministerij Euangelici conserua-
tionem & iuuandas scholas &c.

Ante hoc Nos autem probe scimus, ante huius schismatis (quod illi
schisma & Deo placere uanissime gloriantur) exortum, omnes ubique scho-
scholæ & las plenas fuisse scholaribus, & omnes Ecclesias Parochias
Ecclesie a- les suos in copia habuisse & pastores, et sacellanos, atque etiam
bundarunt. concionatores, Postquam uero Lutherus & complices eius sce-
leratum susceperunt bellum contra Papam, Episcopos, Pres-
byteros, Monachos, & omnem Clerum: omnia in deterius
prolapsa sunt, Laici enim uidentes tam diris execrationibus,
conuicijs, opprobrijs, uexationibus, damnis, exilijs, ac publi-
co odio, a Lutheranis, alijsque nouis sectis (quas Lutherana
heresis peperit) crudeliter & impie affligi: maluerunt filios
suos quibuslibet mancipare artificijs mechanicis, & pphanis
exercitijs, quam literarum studio, unde nulla foret emergendi am-
plius spes, ut fuerat antea. Inde igitur secuta est hæc idonearum
ad Ecclesias et ad scholas personarum paucitas & penuria.

Cur non est Cumque impias sectas istas, laus Dei et sanctorum eius, uete-
nunc larga resque diuini cultus Ceremonie, ex Ecclesijs & Monasterijs
Dei benedi- sint abolitæ, Deus uicissim subtraxit a nobis antiquæ largi-
ctio erga tatis sue benedictionem, ut omnia uitæ huius necessaria malig-
nos. nius quam antea ex terra & aqua proueniant. Unde fit ut
quanto plus per sacrilegia rapitur ex Ecclesijs & Monaste-
rijs, tanto maior sequitur ubique penuria, & tanto pluribus
inuoluuntur debitis ipsi raptores.

Heu

De doctrina Fidei.

Heu quæ est hæc miserorū excæcatio, ut unī Rhetorcu
lo, qui absq; omni fronte & recte rationis iudicio bonū dicit
malum, & malū bonū, plus credendum esse putent, quā tot
sanctis patribus, Cōcilijs, Pontificibusq; & Imperatorib.
atq; adeo uniuersali per tot retro sæcula Ecclesiæ. Quam le
uissimus iste transfuga poetico ludibrio Dædaleam nunc
ausus est uocitare domū, Cum nō ignoret eā à Paulo dici
columnam & basim ueritatis, O egregium Theologum,
quem furiosus Apostata Lutherus ipsi Paulo æquare aut
saltē proximū præ omnibus facere nō ueretur, ppter auda
cissimas et plurimis in locis absurdis impietatibus erroneas
in epistolas Pauli annotationes. De quibus tñ Rhetorculus
ipse postea erubuit, et suas esse negauit publico scripto. Et
nunc sibi suisq; ualde acutus & ingeniosus uidet, quod con
tra Cæs. Maiest. librū de Ecclesia, punciare nouit hunc ex
Virgilio uersiculū. Hic labor ille domus & inextricabilis erro
ror. Tanq; nihil aliud sit Ecclesia, quā Labyrinthus, hoc est
domus errorib. intricatissima, quā à Dædalo factā asserunt
Poetæ. Nunquid uero Christus de Labyrintho intelligi uo
luit, quādo dixit, eum pro Ethnico habendū esse, qui Ecce
siā non audit. Non uerent ipsi Protestātes ad Cæs. Maiest.
publico scripto gloriari, Istud doctrine genus, quod in Cō
fessiōe et Apologia sua (quæ uere Dædalea est, ab hoc Poë
tico Logodædalo fabricata) cōtinet, esse cōsensum Catholi
cæ Ecclesiæ Christi. Dicant ergo nobis, si possunt, ubi ante
eam Confessiōe & ante Lutheri schisma fuerit Catholica
Ecclesia, aut eius cōsensus et doctrina. Qualis uero sit ipso
rum in Cōfessione sua consensus, pbe sciunt eruditi sum
mi pōtificis Imperatorisq; & Regis Romanorū, &c. Theo
logi, qui ante annos quatuor Vuormaciam ex Italia Hispa
nia Galliaq; & Germania in unum confessum conuenes
rant,

Esa. 5.

Contume
lia Phil. in
Ecclesiam.

1. Timo. 3.

Matth. 18.

Discordia
in Exem
plaribus
Augustanæ
Confessio
nis.

Ad R. Card. Mantuanum

rant, ut communi consultatione & iudicio cognoscerent, quid name ea de confessione & Apologia sentiendum esset. Tanta namq; erat in exemplaribus illius Confessionis & Apologiae alio & alio tempore æditis Vuittenbergæ dissonantia, ut certa plerunq; sententia elici ac statui non potuerit. Quod ut Reu. & Illustrissima Celsitudo uestra cito capiat ac clare uideat, ex uno aut altero loco exemplum referam breuiter, ne quis putet me fingere, Etenim tria contulimus exemplaria. Quorum unum in scriptis Cæs. Maiestati Augustæ traditum fuerat, alterum typis excusum Vuittenbergæ Anno XXXI. Tertium itidem Vuittenbergæ excusum Anno XL. Quod sane, ut multo prolixius erat reliquis duobus, ita in compluribus locis in gratiam Zuilianorum ab illis uariando dissentiebat. Verbi gratia de peccato Originali, Primum sic habet. Docetur apud nos, post lapsum Adæ omnes homines, qui naturaliter nascuntur, in peccatis concipi ac nasci, Secundum sic. Item docent, quod post lapsum Adæ omnes homines secundum naturam propagati nascantur cum peccato. Tertium sic. Item docent, quod post lapsum Adæ omnes homines naturali modo propagati, nascentes habeant peccatum originis. Ecce, primum ait, in peccatis concipi ac nasci; Secundum, nasci cum peccato, Tertium, nascentes habere peccatum originis. Sunt & aliæ circa hunc articulum, exemplarium diuersitates, quas, alibi commemorauimus. Item de cœna Domini Primum sic ait, quod uerum corpus & sanguis Christi ueraciter sub speciebus panis & uini in cœna præsens sit. Secundum sic quod corpus & sanguis Christi uere adsint, & distribuantur uescentibus in cœna domini. Tertium sic, quod cum pane & uino uere exhibeantur corpus & sanguis Christi. En primum ait, sub speciebus panis & uini; Secundum omittit

Dissonantia de peccato Originali.

De cœna Domini.

De doctrina Fidei.

omittit & species & substantiam panis et uini: Tertiū, omittit species & ait, Cum pane & uino. Sunt & aliæ complures exemplariū diuersitates tum circa hunc de cœna Domini, tum de plerisque alijs eiusdem Confessionis Apologiaeque articulis. Quare magna est & cæcitas & impudētia, dicere, quod ea doctrina sit uere consensus Ecclesiæ Catholicæ, cū manifestum sit ex dictis, eam dissentire in plurimis non solum ab omnibus Catholicis, uerū etiam a semetipsis. Nec modica est superbia Concionatorum, qui huiusmodi confessionis suæ atque Apologiae dicta omnia ita consentire dicunt prophetis Apostolicisque scriptis, ut nefas sit aliquid ex ijs in dubium uocare. Ideo pro Sycophantis habent eos omnes, quicunque ipsorum Confessionis & loquacissimæ Apologiae (quæ de sola fide contra charitatem disceptans, uerbosissime eandem sententiam persæperetens. XII. Quæterniones super uno illo articulo adimplet) non per omnia & in omnibus consentiunt. Usque adeo namque inflati sunt superbiæ spiritu Lutherus & Philippus eius, ut satis esse putent, se dixisse, Sicut Pythagoricis satis erat, ipsum scilicet Pythagoram dixisse. Nullū itaque pati uolūt de suis dictis iudicium neque Pontificis neque Concilij, Sed uniuersis, qui aliter, quam ipsi dicunt aut docent, obijciunt illud Apostoli, Si quis aliud Euangelium docuerit, Anathema sit. At frustra id nobis obijcerent, nisi suas, Catecheses Confessionemque & Apologiam pro mero Euangelio & puro uerbo Dei haberent. Proh cæcitate plus quam Iudaicam. Cum igitur eorum Principes et status omnia ipsis credant, neque ab ullo uel minimo illorum doctrinae articulo deflectere uelint, languida & exigua profecto mihi reliqua est spes de uera & certa concordia cum ipsis erigenda.

Quarta Concionatorum superbia.

Novum Evangelium.

Dere